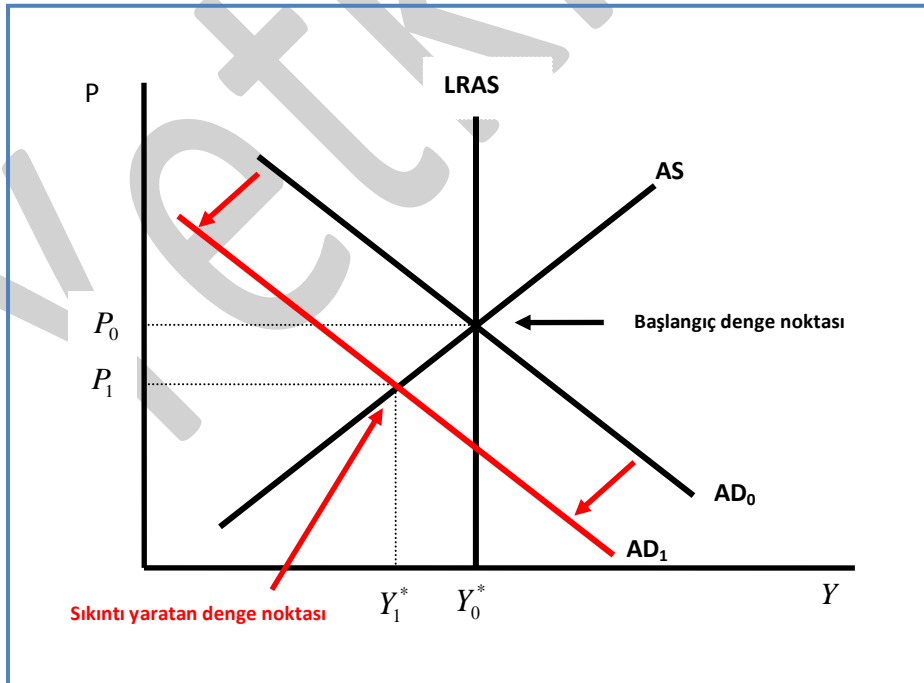

Yeni Hastalıkların Eski Yöntemlerle Tanısı 2 Şubat 2009

Bir önceki yazımızda “Yeni Hastalıklar Eski Reçeteler ile Tedavi Edilemez” demiştik (bakınız 31 Ocak 2009 yazımız). Bu yazımızda—biraz çelişiyor gibi gözükse bile—bugün küresel düzeyde yaşanan sıkıntıları eski yöntemleri kullanarak açıklamaya çalışacağız. Bunu yaparken iki ciddi nedenimiz var. Birincisi, ekonomistlerin pek çoğu, hangi akım ya da yaklaşımı benimserse benimsesin ve ne denli ileri teknikler kullanırsa kullansın, iş güncel ekonomik gelişmeleri yorumlamaya ve açıklamaya gelince Keynesyen yöntemleri kullanmaktan kaçınmaz hatta yeğler. İkincisi, ki bu bizim iddiamızdır, şu anda dünya ekonomisinin eşliğinde olduğu krizi açıklamak için kullanılabilir bir yaklaşım/ kuram henüz mevcut değildir. 1970’lerin ortasında ortaya çıkan Yeni Klasik Yaklaşım bugün yaşanan sıkıntıların ortaya çıkmasında asıl sorumludur. Bu yaklaşım özü itibari ile piyasalara hak etmediği bir değer biçmiş ve yaşanan gelişmeler biçilen bu elbisenin piyasa mekanizmasına bol geldiğini göstermiştir. 31 Ocak tarihli yazımızda belirttiğimiz Yeni Klasik yaklaşıma tepki olarak tekrar 1950 ve 1960’ların Keynesyen yaklaşımına dönmek de mümkün değildir. Ancak elimizde şu anda daha iyi ve daha anlaşılır bir araç olmadığı için “yeni hastalığı eski tanı yöntemleri” ile tespit etmeye çalışmak rasyonel bir davranıştır. Elbette bu tanı koyma yaklaşımı asla eski yöntemlerle reçete yazacağımız anlamına gelmemektedir.

Küresel ekonominin şu anda yaşadığı sıkıntıyı anlamak için ders kitabı seviyesindeki Keynesyen yaklaşımı ele almak oldukça faydalı olduğuna inanıyorum.

Yukarıdaki şekilde AD toplam talebi, AS kısa dönem toplam arzı ve LRAS uzun dönem toplam arzı ifade etmektedir. Bir an için AD, AS ve LRAS doğrularının kesiştiği noktanın, yani yukarıdaki şekilde P_0 ve Y_0^* noktalarının kesişim noktasının dünya makro ekonomik dengesini gösterdiğini Atıfta bulunmak şartı ile alıntı serbesttir.

Yetkiner, I.H. (2009), “Yeni Hastalıkların Eski Yöntemlerle Tanısı”, 2 Şubat 2009,
<http://homes.ieu.edu.tr/~iyetkiner/comments.html>

varsayalım. Tutsat (mortgage) kredilerinin geri ödemesinde yaşanan sıkıntıların ve konut fiyatlarındaki balonun patlaması sonrasında ilk önce küresel ekonomi ile ilgili beklentiler olumsuzla döndü; ertesinde de buna bağlı olarak özel tüketim ve özel yatırımlar azaldı. İşte bütün bu gelişmeler dünya toplam talebini dünya potansiyel üretiminin altında bir seviyeye düşürdü (şekilde Y_1^* noktası). Toplam talep toplam üretimden az olduğu için arz fazlası ortaya çıktı ve bu da fiyatlar genel seviyesinde deflasyonist bir etki yarattı (P_0 seviyesinde olan fiyatlar genel seviyesi P_1 seviyesine indi). Şimdi küresel ekonomi (Y_1^* , P_1) noktasında ve karar vericilerin dünya gelirlinin tekrar Y_0^* noktasına geri dönmesi için çeşitli önlemler alıyorlar. İşte şu anda dünya ekonomisinin yaşadığı sıkıntıların eski metotlarla tanısı bize göre budur. Ancak eski tanı yöntemlerini kullanmamız eski tedavi yöntemlerine inanmamız anlamına gelmediğini üzerine basarak tekrar belirtelim.

Yetkiner

Atıfta bulunmak şartı ile alıntı serbesttir.

Yetkiner, I.H. (2009), "Yeni Hastalıkların Eski Yöntemlerle Tanısı", 2 Şubat 2009,

<http://homes.ieu.edu.tr/~iyetkiner/comments.html>